

Valikoima- suunnitelma

3/2023

**Hakukuukaudet:
maaliskuu - kesäkuu 2023**

**Valikoimaantulokuukaudet:
elokuu - marraskuu 2023**

**Erikoiserien hakukuukausi:
huhtikuu 2023**

**Erikoiserien teemat:
lokakuu 2023 - tammikuu 2024**

Sisällys

YLEISTÄ	1
Valikoimasuunnitelmat vuodelle 2023.....	1
Tietoa Alkon myynnistä.....	1
Tarjoaminen	1
VALIKOIMAN HALLINTA.....	2
Valikoimaprofiilit	2
Tuoteryhmäpuu	2
Hakukriteerit ja tuotteiden segmentit.....	2
VALIKOIMASUUNNITELMAN HAKUKATEGORIAT JA TARJOUSTEN TEKEMINEN	9
Vakiovalikoiman päätuotteet (W, B ja S)	9
Tuotteiden peittotasot	9
Kausituotteet (K)	10
Erikoiserät (SW, SB, SS, SF)	10
LISÄTIETOJA HAKUJEN SISÄLLÖSTÄ.....	11
Kysyntäarvio	11
Alkuperämaa.....	11
Merkin/reseptiikan alkuperämaa.....	11
Valmistusmaa.....	11
Euroopan suojatut alkuperämerkinnät	12
Viinien makutyypit	12
Kaupallisuus	12
Vastuullisuus	12
Tarjoaja- ja tuotemerkkikohtainen rajoitus tarjousten määrälle	12
Modernin, nuorekkaan tyylin ja ulkoasun eduksi katsominen	13
Haut, joista voidaan ostaa useampia tuotteita	13
Hakukokonaisuus erikoiserissä (klusteri).....	13

VALIKOIMAN HALLINTA

Alkon vakiovalikoiman tuotteet sekä kausituotteet ohjataan keskitetysti myymälöihin matriisin kautta, jossa toisena osana ovat valikoimaprofiilit ja toisena osana on tuoteryhmäpuun mukaisesti jaettu tuotevalikoima. Valikoimasuunnitelmassa haettujen erikoiserien tuotteet ohjataan huippu- ja erikoismyymälöihin.

Valikoimaprofiilit

Valikoimaprofiilit muodostuvat kysyntäprofiiliin (Normaali, Perus, Plus) ja myymäläkoon (6 kokoluokkaa, XS–XXL) yhdistelmänä, esimerkiksi "Normaali-S". Lisäksi on vielä jokerityypin myymälöitä, joissa on poikkeukselliset olosuhteet, esimerkiksi pieni myymäläpinta-ala tai kausittain suuresti vaihteleva kysyntä. Tästä syystä jokerityypin myymälöille ei tehdä keskitetysti ohjattua valikoimanhallintaa.

Normaali-myyntiprofiiliin verrattuna Plus-myyntiprofiilin myymälöissä korostuvat etenkin viinit, oluet sekä keskimääräistä kalliimmat tuotteet. Perus-myyntiprofiilin myymälöissä myynti painottuu puolestaan enemmän väkevien tuoteryhmien tuotteisiin sekä osaan panimoryhmän tuotteita.

		Myyntiprofiili		
Kokoluokka		Perus	Normaali	Plus
XS	ka tuotelkm 350-	Perus-XS	Normaali-XS	Plus-XS
S	ka tuotelkm 600-	Perus-S	Normaali-S	Plus-S
M	ka tuotelkm 920-	Perus-M	Normaali-M	Plus-M
L	ka tuotelkm 1300-	Perus-L	Normaali-L	Plus-L
XL	ka tuotelkm 1670-	Perus-XL	Normaali-XL	Plus-XL
XXL	ka tuotelkm 2000-	Perus-XXL	Normaali-XXL	Plus-XXL
Jokeri				

Myymlälukumäärät voivat muuttua, sillä yksittäisen myymälän valikoimaprofiili voi vaihtua muun muassa myymälätiloissa, myymälän sijainnissa, myyntiprofiilissa tai tuotelukumäärässä tapahtuneiden muutosten takia.

Tuoteryhmäpuu

Alkon tuoteryhmäpuussa tuoteryhmät jakaantuvat ensin alatuoteryhmiin ja sitten segmentteihin. Tuoteryhmäpuu perustuu Alkon analysoimiin asiakastarpeisiin, -käyttäytymiseen ja kuluttajakysyntään. Mikäli niissä tapahtuu muutoksia, tuoteryhmäpuun rakenne tai alatuoteryhmien tai segmenttien sisällöt voivat muuttua. Muutoksista informoidaan hyvissä ajoin ja aina vähintään kaksi hinnastojaksoa ennen niiden voimaantuloa.

Alkon käyttämä tuoteryhmäpuu:

Segmentti id	Segmentin nimi
271201	Oluet; Lager & Pils; enintään 4,7 %
271202	Oluet; Lager & Pils; 4,8-5,5 %; monipakkaus
271203	Oluet; Lager & Pils; 4,8-5,5 %; ≤ 0,4

271204	Oluet; Lager & Pils; 4,8-5,5 %; >0,4
271205	Oluet; Lager & Pils; yli 5,5 %
271206	Oluet; Tumma lager; enintään 5,5 %
271207	Oluet; Vahva & Tumma lager; yli 5,5 %; monipakkaus
271208	Oluet; Vahva & Tumma lager; yli 5,5 %; >0,4 plo
271209	Oluet; Vahva & Tumma lager; yli 5,5 %; >0,4 tlk
271210	Oluet; Vahva & Tumma lager; yli 5,5 %; ≤0,4
271211	Oluet; Vahva lager; yli 5,5 %; Muut
271212	Oluet; Vehnäolut; enintään 5,5 %; Hefeweizen
271213	Oluet; Vehnäolut; enintään 5,5 %; Muut
271214	Oluet; Vehnäolut; yli 5,5 %
271215	Oluet; Ale & IPA; enintään 5,5 %
271216	Oluet; Ale; yli 5,5 %; Ale, Mild ale, Bitter, ESB, Brown ale
271217	Oluet; IPA; yli 5,5 %; IPA, Double IPA, Pale ale
271218	Oluet; Ale; yli 5,5 %; Luostari
271219	Oluet; Ale; yli 5,5 %; Muut
271220	Oluet; Stout & porter; enintään 5,5 %
271221	Oluet; Stout & porter; yli 5,5 %; Porter
271222	Oluet; Stout & porter; yli 5,5 %; Stout
271223	Oluet; Erikoisuus; enintään 5,5 %
271224	Oluet; Erikoisuus; yli 5,5 %
272201	Juomasekoitukset; enintään 5,5 %; LD greippi
272202	Juomasekoitukset; yli 5,5 %; LD greippi
272203	Juomasekoitukset; enintään 5,5 %; LD maustetut
272204	Juomasekoitukset; yli 5,5 %; LD maustetut
272205	Juomasekoitukset; enintään 5,5 %; Ready drinks
272206	Juomasekoitukset; yli 5,5 %; Ready drinks
273201	Siiderit; enintään 5,5 %; Omena
273202	Siiderit; yli 5,5 %; Omena
273203	Siiderit; enintään 5,5 %; Muut
273204	Siiderit; yli 5,5 %; Muut
274101	Alkoholittomat; oluet
274102	Alkoholittomat; siiderit
274106	Alkoholittomat; punaviinit
274107	Alkoholittomat; valko- ja roseeviinit
274108	Alkoholittomat; kuohuviinit
274109	Alkoholittomat; muut viinit
274104	Alkoholittomat; Virvoitusjuomat, mixerit ja vedet
274105	Alkoholittomat; muut
441101	Punaviinit; ≤0,5plo; marjaisa & raikas
441102	Punaviinit; ≤0,5plo; pehmeä & hedelmäinen
441103	Punaviinit; ≤0,5plo; mehevä & hilloinen
441104	Punaviinit; ≤0,5plo; vivahteikas & kehittynyt
441105	Punaviinit; ≤0,5plo; roteva & voimakas
441106	Punaviinit; marjaisa & raikas; <8
441107	Punaviinit; marjaisa & raikas; 8-9,99
441108	Punaviinit; marjaisa & raikas; 10-12,99
441109	Punaviinit; marjaisa & raikas; 13-14,99

441110	Punaviinit;marjaisa & raikas;>=15
441111	Punaviinit;pehmeä & hedelmäinen;<8
441112	Punaviinit;pehmeä & hedelmäinen;8-9,99
441141	Punaviinit;pehmeä & hedelmäinen;10-12,99
441142	Punaviinit;pehmeä & hedelmäinen;>=13
441139	Punaviinit;mehevä & hilloinen;<8
441116	Punaviinit;mehevä & hilloinen;8-8,99
441117	Punaviinit;mehevä & hilloinen;9-9,99
441118	Punaviinit;mehevä & hilloinen;10-10,99
441119	Punaviinit;mehevä & hilloinen;11-12,99
441120	Punaviinit;mehevä & hilloinen;13-14,99
441121	Punaviinit;mehevä & hilloinen;15-19,99
441122	Punaviinit;mehevä & hilloinen;>=20
441138	Punaviinit;vivahteikas & kehittynyt;<10
441125	Punaviinit;vivahteikas & kehittynyt;10-12,99
441126	Punaviinit;vivahteikas & kehittynyt;13-14,99
441127	Punaviinit;vivahteikas & kehittynyt;15-17,49
441128	Punaviinit;vivahteikas & kehittynyt;17,50-19,99
441129	Punaviinit;vivahteikas & kehittynyt;>=20
441136	Punaviinit;roteva & voimakas;<12
441137	Punaviinit;roteva & voimakas;12-14,99
441133	Punaviinit;roteva & voimakas;15-17,49
441134	Punaviinit;roteva & voimakas;17,50-19,99
441135	Punaviinit;roteva & voimakas;>=20
441140	Punaviinit;Kartonkitölkki;>0,5l
442101	Valkoviinit;<=0,5plo;pehmeä & kepeä
442102	Valkoviinit;<=0,5plo;lempeä & makeahko
442103	Valkoviinit;<=0,5plo;pirteä & hedelmäinen
442104	Valkoviinit;<=0,5plo;vivahteikas & ryhdikäs
442105	Valkoviinit;<=0,5plo;runsaas & paahteinen
442106	Valkoviinit;pehmeä & kepeä;<8
442107	Valkoviinit;pehmeä & kepeä;8-9,99
442108	Valkoviinit;pehmeä & kepeä;>=10
442109	Valkoviinit;lempeä & makeahko;<8
442110	Valkoviinit;lempeä & makeahko;8-9,99
442111	Valkoviinit;lempeä & makeahko;>=10
442136	Valkoviinit;pirteä & hedelmäinen;<8
442114	Valkoviinit;pirteä & hedelmäinen;8-8,99
442115	Valkoviinit;pirteä & hedelmäinen;9-9,99
442131	Valkoviinit;pirteä & hedelmäinen;10-11,99
442132	Valkoviinit;pirteä & hedelmäinen;12-14,99
442133	Valkoviinit;pirteä & hedelmäinen;15-19,99
442118	Valkoviinit;pirteä & hedelmäinen;>=20
442138	Valkoviinit;vivahteikas & ryhdikäs;<9
442121	Valkoviinit;vivahteikas & ryhdikäs;9-9,99
442122	Valkoviinit;vivahteikas & ryhdikäs;10-12,99
442123	Valkoviinit;vivahteikas & ryhdikäs;13-14,99
442124	Valkoviinit;vivahteikas & ryhdikäs;15-17,49
442125	Valkoviinit;vivahteikas & ryhdikäs;17,50-19,99

442126	Valkoviinit; vivahteikas & ryhdikäs; ≥ 20
442134	Valkoviinit; runsas & paahteinen; < 12
442135	Valkoviinit; runsas & paahteinen; 12-14,99
442129	Valkoviinit; runsas & paahteinen; 15-19,99
442130	Valkoviinit; runsas & paahteinen; ≥ 20
442137	Valkoviinit; Kartonkitölkki; $> 0,5l$
443101	Kuohuviinit; $\leq 0,5plo$; Kuohuviinit; Erittäin kuiva
443102	Kuohuviinit; $\leq 0,5plo$; Kuohuviinit; Extra Sec & Sec
443103	Kuohuviinit; $\leq 0,5plo$; Kuohuviinit; Demi-sec
443104	Kuohuviinit; $\leq 0,5plo$; Kuohuviinit; Makea
443105	Kuohuviinit; $\leq 0,5plo$; Samppanjat; Erittäin kuiva
443106	Kuohuviinit; $\leq 0,5plo$; Muut
443126	Kuohuviinit; Kuohuviinit; Erittäin kuiva; < 10
443109	Kuohuviinit; Kuohuviinit; Erittäin kuiva; 10-14,99
443110	Kuohuviinit; Kuohuviinit; Erittäin kuiva; ≥ 15
443127	Kuohuviinit; Kuohuviinit; Extra Sec & Sec; < 10
443113	Kuohuviinit; Kuohuviinit; Extra Sec & Sec; ≥ 10
443114	Kuohuviinit; Kuohuviinit; Makea; < 10
443115	Kuohuviinit; Kuohuviinit; Makea; ≥ 10
443116	Kuohuviinit; Kuohuviinit; Demi-sec; < 10
443117	Kuohuviinit; Kuohuviinit; Demi-sec; ≥ 10
443128	Kuohuviinit; Kuohuviinit; Roseekuohuviinit; < 12
443129	Kuohuviinit; Kuohuviinit; Roseekuohuviinit; ≥ 12
443118	Kuohuviinit; Samppanjat; Erittäin kuiva; < 30
443119	Kuohuviinit; Samppanjat; Erittäin kuiva; 30-39,99
443120	Kuohuviinit; Samppanjat; Erittäin kuiva; 40-49,99
443131	Kuohuviinit; Samppanjat; Erittäin kuiva; 50-69,99
443132	Kuohuviinit; Samppanjat; Erittäin kuiva; ≥ 70
443123	Kuohuviinit; Samppanjat; Muut
443130	Kuohuviinit; Samppanjat; Roseesamppanjat
443124	Kuohuviinit; Aromatisoidut
443125	Kuohuviinit; Hedelmäkuohuviinit
444101	Roseeviinit; $\leq 0,5plo$; Kuiva
444102	Roseeviinit; $\leq 0,5plo$; Muu
444108	Roseeviinit; Kuiva; < 12
444109	Roseeviinit; Kuiva; ≥ 12
444104	Roseeviinit; Puolikuiva
444105	Roseeviinit; Puolimakea
444106	Roseeviinit; Makea
444107	Roseeviinit; Kartonkitölkki; $> 0,5l$
445124	Hanapakkaukset; Punaviinit; $\leq 1,5l$
445125	Hanapakkaukset; Valkoviinit; $\leq 1,5l$
445126	Hanapakkaukset; Muut; $\leq 1,5l$
445127	Hanapakkaukset; Muut; $\geq 3l$
445128	Hanapakkaukset; Punaviinit; $> 1,5l$; $< 3l$
445129	Hanapakkaukset; Valkoviinit; $> 1,5l$; $< 3l$
445130	Hanapakkaukset; Muut; $> 1,5l$; $< 3l$
445131	Hanapakkaukset; Punaviinit; $\geq 3l$; < 30
445132	Hanapakkaukset; Punaviinit; $\geq 3l$; 30-32,99

445133	Hanapakkaukset;Punaviinit;>=3l;33-35,99
445134	Hanapakkaukset;Punaviinit;>=3l;>=36
445135	Hanapakkaukset;Valkoviinit;>=3l;<30
445136	Hanapakkaukset;Valkoviinit;>=3l;30-32,99
445137	Hanapakkaukset;Valkoviinit;>=3l;33-35,99
445138	Hanapakkaukset;Valkoviinit;>=3l;>=36
446101	Jälkiruoka- ja väkevöidyt viinit;Jälkiruokaviinit
446102	Jälkiruoka- ja väkevöidyt viinit;Madeirat
446103	Jälkiruoka- ja väkevöidyt viinit;Portviinit
446104	Jälkiruoka- ja väkevöidyt viinit;Sherryt
446105	Jälkiruoka- ja väkevöidyt viinit;Vermutit
446106	Jälkiruoka- ja väkevöidyt viinit;Muut väkevät viinit;<8
446107	Jälkiruoka- ja väkevöidyt viinit;Muut väkevät viinit;8-9,99
446108	Jälkiruoka- ja väkevöidyt viinit;Muut väkevät viinit; >=10
447101	Muut;Hedelmä- ja aromatisoidut viinit
447102	Muut;Saket
447103	Muut;Glögit;Miedot
447104	Muut;Glögit;Väkevät
447105	Muut;Kartonkitölkki;>0,5l
447106	Muut;Viinijuomat & Muut viinit; enintään 5,5 %
611101	Vodkat ja viinat;Vodkat;miniplo
611102	Vodkat ja viinat;Vodkat;2dl
611103	Vodkat ja viinat;Vodkat;35cl
611104	Vodkat ja viinat;Vodkat;50cl
611111	Vodkat ja viinat;Vodkat;>=70cl;<23
611112	Vodkat ja viinat;Vodkat;>=70cl;>=23
611106	Vodkat ja viinat;Maustetut vodkat
611107	Vodkat ja viinat;Viinat;2dl
611108	Vodkat ja viinat;Viinat;35cl
611109	Vodkat ja viinat;Viinat;50cl
611110	Vodkat ja viinat;Viinat;>=70cl
612109	Ginit ja muut viinat;Gin;<30
612110	Ginit ja muut viinat;Gin;>=30
612102	Ginit ja muut viinat;Genever
612103	Ginit ja muut viinat;Akvaviitit
612104	Ginit ja muut viinat;Anistisleet
612105	Ginit ja muut viinat;Hedelmätisleet
612106	Ginit ja muut viinat;Grappa
612107	Ginit ja muut viinat;Tequila
612108	Ginit ja muut viinat;Maustetut viinat
613101	Rommit;Vaaleat;<=50cl
613102	Rommit;Vaaleat;>=70cl
613103	Rommit;Tummat;<=50cl
613104	Rommit;Tummat;>=70cl
613105	Rommit;Maustettu rommi
613106	Rommit;Miniplo
614101	Konjakit;VS;35cl
614102	Konjakit;VS;50cl
614103	Konjakit;VS;>=70cl

614104	Konjakit;VSOP;35cl
614105	Konjakit;VSOP;50cl
614106	Konjakit;VSOP;>=70cl
614107	Konjakit;XO;<=50cl
614108	Konjakit;XO;>=70cl
614109	Konjakit;Miniplo
614110	Konjakit;2dl
614111	Konjakit;Muut
615105	Armanjakit ja calvadosit;Armanjakit
615106	Armanjakit ja calvadosit;Calvados
616101	Brandyt;2dl
616102	Brandyt;35 ja 50 cl
616104	Brandyt;>=70cl;<23
616105	Brandyt;>=70cl;>=23
617101	Viskit;Mallasviskit;<=50cl
617112	Viskit;Mallasviskit >=70cl;<60
617113	Viskit;Mallasviskit >=70cl;>=60
617103	Viskit;Blended;skotlantilaistyylinen;35 cl
617104	Viskit;Blended;skotlantilaistyylinen;50 cl
617114	Viskit;Blended;skotlantilaistyylinen;>=70cl;<28
617115	Viskit;Blended;skotlantilaistyylinen;>=70cl;>=28
617106	Viskit;Blended;muut;<=50cl
617107	Viskit;Blended;muut;>=70cl
617108	Viskit;Straight-tyylinen
617109	Viskit;Muut
617110	Viskit;Miniplo
617111	Viskit;2dl
618101	Liköörit ja katkerot;Marjaliköörit
618102	Liköörit ja katkerot;Hedelmäliköörit
618103	Liköörit ja katkerot;Mausteliköörit
618104	Liköörit ja katkerot;Yrttiliköörit
618105	Liköörit ja katkerot;Kermaliköörit
618106	Liköörit ja katkerot;Kahviliköörit
618107	Liköörit ja katkerot;Salmiakkiliköörit
618108	Liköörit ja katkerot;Maha- ja maustekatkerot
618109	Liköörit ja katkerot;Grogikatkerot

Hakukriteerit ja tuotteiden segmentit

Hakukriteerit sisältävät tiedon, jonka mukaan segmentti tai mahdolliset segmentit ovat todennettavissa tarjottavalle tuotteelle:

Panimotuotteet

- Oluiden segmentti määräytyy alkoholiprosentin, pääoluttyypin, alaoluttyypin ja pakkauksen kautta. Lager & pils -oluissa alle 4,7-alkoholiprosenttiset tuotteet ovat omana segmenttinään palvelullisen roolinsa vuoksi. Hinnoittelusyistä enintään 5,5 % tuotteita ja yli 5,5 % tuotteita ei koskaan haeta samassa haussa.
- Oluiden hakukriteereissä on mainittu oluttyyppi ja tarvittaessa alaoluttyyppi. Oluttyypit ja niiden alaoluttyypit ovat seuraavalla sivulla olevassa taulukossa.

Lager	Tumma Lager	Pils	Vahva Lager	Vehnäolut	Ale	IPA	Stout & Porter	Erikoisuus
Light Lager	Tumma lager	Pils	Vahva lager	Witbier	Mild ale	Pale ale	Stout	Erikoisuus
	Dunkel		Bock	Vehnäale	Bitter	IPA	Dry stout	Hedelmäolut
Helles	Mustaolut		Dobbelbock	Kristallweizen	ESB	Hazy IPA	Sweet stout	Maustettu olut
Amber			Eisbock	Hefeweizen	Brown ale	Double IPA	Oatmeal stout	Kellerbier
Oktoberfest				Dunkelweizen	Ale	Imperial IPA	Imperial stout	Steam beer
Märzen				Wiezenbock	Amber ale	Black IPA	Baltic porter	Kölsch
IPL					Old ale		Portteri	Alt
					Strong ale		Imperial Porter	Berliner Weisse
					Golden ale			Gose
					Luostariolut			Sour ale
								Lambic
								Saison
								Biere de garde
								Trappisti
								Savuolut
								Sahti
								Barley wine
								Mead

Huom!

- "Oluet;Ale;yli 5,5 %;Ale" -segmentti sisältää yli 5,5 % tuotteista seuraavat alaoluttyypit: mild ale, bitter, ESB, brown ale ja ale.
- "Oluet;Ale;yli 5,5 %;IPA" -segmentti sisältää yli 5,5 % tuotteista seuraavat oluttyypit: IPA, Double IPA, Pale ale
- Juomasekoitukset segmentoidaan alkoholiprosentin perusteella alatuoteryhmittäin.
- Siidereissä segmentoinnin perusteena on käytetty alkoholiprosenttia ja pääraaka-ainetta/makua.

Viinit

- Puna- ja valkoviinien segmentti toteutuu pullokoon, makutyypin ja hinnan perusteella.
- Kuohu- ja roseeviineissä segmentoinnin perusteena on käytetty pullokokoa, makeusastetta ja hintaryhmää. Eri kuohuviinityypit on lisäksi jaoteltu kuohuviineihin, samppanjiin, aromatisoituihin- ja hedelmäkuohuviineihin.
- Hanapakkaukset ja muut väkevät viinit on segmentoitu hintaryhmien perusteella.

Väkevät

- Väkevät on segmentoitu alatuoteryhmittäin juomatyypin, pullokoon ja tarvittaessa hinnan mukaan.
- Viskeissä tuotteen valmistusmenetelmä ja tyyli ovat segmentoinnin perusteena. Blended-viskeissä sekoituksessa on käytetty useita mallasviskejä ja viljaviskiä. Segmentoinnissa skotlantilaistyylisten erona muihin Blended-viskeihin on savumaltaan käyttö tai savumaisuutta aromissa.
- Straight-tyylisten viskien segmentissä pääraaka-aineen (maissi, vehnä, ruis) osuus on vähintään 51 % mäskestä, ja kypsytyksessä on käytetty uusia tynnyreitä.
- Mallasviskien segmentit sisältävät 100-prosenttisesti mallastetusta ohrasta valmistetut viskit alkuperään katsomatta. "Viskit; Muut" -segmentti sisältää valmistustavaltaan edellisistä poikkeavat viskit (esim. single grain tai pot still).

Peittotaso	Suuntaa antava kuvaus	pain. Peitto (LV)	myymäläpeitto	Arvio valikoimaprofiileista							
wide plus	Erittäin laajaa kysyntään kaikkialla Suomessa, laajasti eri asiakastyypien edustajia. Tuotteen profiilina koko kansan tuote. Ostokäyttäytymisessä korostuu voimakkaasti hinta ja merkkien tunnettuus.	n. 70 - 90%	n. 240 - 300	XS	perus	norm	plus	XS	perus	norm	plus
				S				S			
				M				M			
				L				L			
				XL				XL			
				XXL				XXL			
							76 %				87 %
							296				251
wide	Laaja kysyntä. Sisältää eri asiakastyypien edustajia. Hinta/laatu suhteella ja tunnettuudella merkitystä.	n. 50 - 65%	n. 120 - 160	XS	perus	norm	plus	XS	perus	norm	plus
				S				S			
				M				M			
				L				L			
				XL				XL			
				XXL				XXL			
							61 %			52 %	
							133			152	
mainstream	Kysyntää suhteellisen laajasti sekä kaupungeissa että maaseudulla. Asiakastyypeissä korostuvat useimmiten perinteiset ja sosiaaliset kuluttajat. Ostokäyttäytymisessä korostuu hinta ja merkkien tunnettuus.	n. 30 - 45%	n. 100 - 160	XS	perus	norm	plus	XS	perus	norm	plus
				S				S			
				M				M			
				L				L			
				XL				XL			
				XXL				XXL			
							44 %			30 %	
							117			163	
premium	Kysyntää laajasti kaupungeissa. Modernit asiakastyypit korostuvat. Harrastaminen ja ruoka korostuu.	n. 25 - 40%	n. 55 - 80	XS	perus	norm	plus	XS	perus	norm	plus
				S				S			
				M				M			
				L				L			
				XL				XL			
				XXL				XXL			
							30 %			37 %	
							66			71	
super premium	Kysyntää isoissa kaupungeissa. Harrastaminen ja ruoka sekä arvokkaammat tuotteet korostuvat voimakkaasti.	n. 10 - 20%	n. 20 - 30	XS	perus	norm	plus	XS	perus	norm	plus
				S				S			
				M				M			
				L				L			
				XL				XL			
				XXL				XXL			
							15 %			14 %	
							25			26	
alkoholiton	Tuovat lisäarvoa ja rikastuttavat valikoimaa.	n. 55 - 95%	n. 120 tai n. 300	XS	perus	norm	plus	XS	perus	norm	plus
				S				S			
				M				M			
				L				L			
				XL				XL			
				XXL				XXL			
							93 %			58 %	
							304			126	

Kausituotteet (K)

Kausivalikoimaan valitaan tuotteet määräajaksi vastaamaan asiakkaiden kyseisen ajankohdan erityistarpeisiin.

Kausituotteille on tuotehaussa ilmoitettu suuntaa antavat kysyntäarviot, joita tarkennetaan kausituotekokonaisuuden selvittyä valikoimaanottopäätösten yhteydessä. Alko ohjaa tuotteet myymälöihin perustuen kausituotekokonaisuuteen. Myymälöillä on oikeus täydentää valikoimaansa ketjuohjatun valikoiman ulkopuolelta.

Alustava kausituotteiden suunnitelma:

Tuoteryhmä	Arvioitu hakujen julkaisuajankohta (kk/v)	Arvioitu valikoimaantulo (kk/v)	Arvioitu jakelun päätyminen (vko/v)
Joulun glöggit 2023	2/2023	9/2023	51/2023
Jouluoluet 2023	2/2023	10/2023	51/2023
Joulu- ja talviväkevät 2023	2/2023	10/2023	51/2023 ja 8/2024
Beaujolais Nouveau & Villages Nouveau 2023	6/2023	11/2023	Kysynnän mukaan
Kesän viinit 2024	9/2023	4/2024	33/2024
Kesäväkevät 2024	9/2023	4/2024	33/2024
Kesän panimotuotteet 2024	9/2023	4/2024	33/2024
Oktoberfest-oluet 2024	9/2023	8/2024	41/2024

Lisätietoa valikoimatyypeistä ja tarjousten tekemisestä löytyy [Valikoimaanotto- ja vähittäismyyntiohjeesta](#).

Erikoiserät (SW, SB, SS, SF)

Alko ottaa valikoimaansa kuukausittain valikoiman erikoiserätuotteita. Erikoiserät rikastuttavat Alkon tuotevalikoimaa ja ovat erityisesti juomista sekä ruoan ja juoman yhdistämisestä kiinnostuneille asiakkaille suunnattuja tuotteita.

Kuukausittain valikoimaan tulevat erikoiserät sisältävät kaksi kokonaisuutta: suuremmat ja pienemmät erikoiserät. Suuremmilla erikoiserillä on laajempaa kysyntää sekä saatavuutta. Pienemmät erikoiserät ovat erityisesti harrastajia kiinnostavia huipputuotteita. Suurempien erikoiserien tuotehaut julkaistaan osana valikoimasuunnitelmaa. [Pienempien erikoiserien tarjontaohjeet](#) löytyvät Alkon verkkosivuilta.

Tuotteet tulevat myyntiin pääsääntöisesti kuukausittain kuukauden ensimmäisenä torstaina. Jakelunaloituspäivä on myynnin aloitusta edeltävän viikon maanantai. Tarjousten tulee olla voimassa vähintään myynnin alkamiskuukauden loppuun.

Suuremmat erikoiserät ovat valikoimassa ja myymälöille tilattavissa noin neljän kuukauden ajan valikoimaan tulostaan (erikoiseräjakso). On tärkeää, että tavarantoimittaja varmistaa riittävän saatavuuden erikoiseräjaksolle.

Hauissa ilmoitetaan teemakohtainen menekkiarvio erikoiseräjaksolle. Oston yhteydessä tuotteiden menekkiarvioita tarkennetaan ja ilmoitetaan ensitäyttöä vastaava arvioitu määrä. Ensitäyttö on suhteessa tuoteryhmän myyntiin ja kiertonopeuteen ja voidaan tilata yhdessä tai useammassa erässä. Erikoiseräjakson aikana myymälät tilaavat tuotetta lisää menekin mukaan. Suuremmat erikoiserätuotteet ohjataan huippu- sekä erikoismyymälöihin. Lähimyyymälöille tuotteet ovat valinnaisia.

Erikoiserätuotetta tarjotessa tarjoajan tulee täyttää tuotteen analyysiarvot kunkin tuotekategorian vaatimusten mukaisesti. Analyysitodistus on myös liitettävä tarjoukselle. Lisätietoa vaatimuksista löytyy [valikoimaanotto-ohjeen](#) liitteestä 6.

Jos analyysitodistusta ei ole saatavilla, tuotteen analysointi tehdään Alkossa tarjoajan kustannuksella. Tuote analysoidaan, mikäli se läpäisee aistinvaraisen arvioinnin ja näin ollen jatkaa valikoimaanottoprosessissa. [Hinnasto ACL:n analyysikuluista.](#)

Erikoiserätarjouksella tulee aina ilmoittaa tuotteen saatavuus. Alko voi jättää ostamatta tuotteen, mikäli ilmoitettu saatavuus on pienempi kuin haussa ilmoitettu menekkiarvio. Mikäli useampi kuin yksi toimija tarjoaa samaa erikoiserätuotetta, Alko ostaa edullisimman tuotteen menekkiennuste ja saatavuus huomioiden.

Jakelunaloitusnäytteet

Erikoiserätuotteista ei pyydetä tavarantoimittajilta jakelunaloitusnäytteitä. Laadunvalvonta tekee jakelunaloitustarkastuksen myymälöihin toimitetuista tuotteista ennen myynnin aloitusta. Tuotelaadun ja pakkausmerkintöjen lisäksi todennetaan se, että tuotteet on toimitettu ajallaan myymälöihin.

Tuotekuvat

Alko valokuvaa hauista valitut kuvauskelpoiset tarjousnäytteet.

Myyntiargumentit asiakaspalvelun tueksi

Tuotteille tulee antaa asiakaspalvelun tueksi myyntiargumentit Kumppaniverkon kautta. Tämä on tärkeää erikoiserätuotteille, jotka esitellään asiakkaille teemojen kautta ja asiakaskuntana usein juomiin enemmän vihiytyneet.

LISÄTIETOJA HAKUJEN SISÄLLÖSTÄ

Kysyntäarvio

Hauissa ilmoitettu kysyntäarvio on viitteellinen. Vakiovalikoiman haussa oleva kysyntäarvio kertoo ostosuunnittelun tekohetkellä arvioidun 12 kuukauden menekin litroissa. Kausituotteilla ja erikoiserillä kysyntäarvio on kohdennettuun peittotasoon perustuva arvio kauden tai erikoiseräjakson menekistä.

Alkuperämaa

Alkuperämaaksi katsotaan maa, jossa alkoholijuoma on pääosin valmistettu tai tuotettu.

Merkin/reseptiikan alkuperämaa

Panimotuotteissa ja väkevissä juomissa alkuperämaalla tarkoitetaan maata tai aluetta, josta tuotteen merkki/reseptiikka on lähtöisin tai josta tuote tyypillisesti tunnetaan. Mikäli tuotteen valmistusmaa eroaa merkin/reseptiikan alkuperämaasta, tulee tuotteen valmistusmaa kertoa tarjouksen lisätietokentässä. Tuotantolaitos valmistusmaassa ilmoitetaan sille varatussa kentässä.

Valmistusmaa

Maa, jossa tuote on valmistettu. Valmistuksena ei tässä yhteydessä pidetä alkoholijuoman vähäistä käsittelyä/jatkojalostusta, kuten esimerkiksi pullotusta, suodatusta, lisäaineen lisäämistä tai laimentamista, koska ne eivät olennaisesti muuta juoman laatua. Myöskään kahden nesteen sekoittamista keskenään ei pidetä valmistuksena.

Euroopan suojatut alkuperämerkinnät

EU-laki vuodelta 2009 koskee kaikkia viinintuottajajäsenvaltioita. Alko on tietoinen, että siirtymävaiheessa esiintyy uusia ja vanhoja merkintöjä. Vaikka hauissa ei olisi erikseen mainittu molempia merkintöjä, hyväksymme kummatkin samaa laatuluokkaa kuvaavat merkintätavat. Epäselvissä tapauksissa tarjoajan tulee ottaa yhteyttä vastaavaan tuotepäällikköön.

Viinien makutyypit

Puna- ja valkoviinien hauissa on määritelty hakuun soveltuvat vaihtoehtoiset makutyypit, joiden on todettu tuovan lisäarvoa Alkon valikoimaan. Makutyypitys on Alkon tapa jakaa viinivalikoima asiakaslähtöisesti, ja se pohjautuu Alkon tekemiin kuluttaja- ja ostokäyttäytymistutkimuksiin.

Tuotteen makutyypin tulee säilyä samana vähintään tarjotun vuosikerran ajan, ja suotavaa on säilyttää se vuosikertojen vaihtumisten jälkeenkin. Katso lisätietoa [makutyypien luonnehdintasanoista ja täyteläisyys-/makeusasteesta](#).

Alko määrittää tuotteiden makutyypit aistinvaraisessa arvioinnissa, mikä takaa puolueettomuuden ja tasalaatuisuuden. Määrityksen tukena käytetään ACL:n analyysitietoa. Valikoimassa olevien tuotteiden makutyyppejä arvioidaan laadunvalvontaohjelman mukaisesti ja aina tuotteen vuosikerran vaihdoksen yhteydessä.

Kaupallisuus

Kaupallisuuden arvioinnissa voidaan ottaa huomioon esimerkiksi seuraavia tekijöitä: tuotteen hinta, ympäristönäkökohdat, makuprofiili, kohderyhmä ja tuotteen ulkoasu.

Vastuullisuus

Vastuullisuus oleellinen osa Alkon toimintaa, ja sen merkitys asiakkaiden ostopäätöksissä kasvaa. Ostosuunnitelman tuotehakujen kriteereissä on vastuullisuuteen liittyvät tuoteominaisuudet tuotu laajasti esille.

Alkon Vihreä valinta -symbolin mahdollistava tuoteominaisuus katsotaan eduksi lähtökohtaisesti kaikissa hauissa. Tässä huomioidaan kaikki muut vihreän valinnan ominaisuudet paitsi 'alkuviini'. Alkuviiniä Alko hakee omina tuotehakuinaan. Lisäksi ns. riskimaiden (amfori/Alko) tuotehauissa 'Eettisen kaupan tuote' katsotaan eduksi. Tiettyä vastuullisuusominaisuutta voidaan haussa korostaa joko lisäarvotekijänä, tai käyttämällä sitä ns. määräävänä kriteerinä. Myös 'Kierrätysjärjestelmään kuulumisen' katsotaan laajasti eduksi hauissa, sillä Alko haluaa kannustaa tuotteiden liittämistä kierrätysjärjestelmään ja tukea näin ympäristönäkökulmaa.

Vihreä valinta- ja Eettinen kauppa symbolin mahdollistavat tuoteominaisuuksien ajankohtainen tieto löytyy kulloinkin alko.fi -sivuilta.

Tuotteessa olevat vastuullisuutta tukevat tuoteominaisuudet tulee merkata tarjouksella siihen osoitetuissa kentissä.

Tuotteiden valinnassa ja aistinvaraisessa arvioinnissa annetaan niille tuotteille lisäarvoa, joilta edellä mainittuja vastuullisuuteen liittyviä tuoteominaisuuksia löytyy.

Tarjoaja- ja tuotemerkkikohtainen rajoitus tarjousten määrälle

Ostosuunnitelma saattaa sisältää joitain hakuja, joissa tarjousmäärää on rajattu tarjoaja- tai tuotemerkkikohtaisesti. Tällaiset haut ovat hakukriteereiltään suhteellisen laajoja. Kriteereillä ja rajauksella on haluttu varmistaa monipuolinen tarjonta, mutta pitää tarjousmäärä hallittavalla tasolla.

Tarjoajakohtaisessa rajoituksessa tarkoitetaan tarjoajalla tuotteen myyjää Alkolle tai tarjoukseen merkattua tuotteen edustajaa. Tuotemerkillä tarkoitetaan kaikkia saman tuoteperheen tuotteita.

Modernin, nuorekkaan tyylin ja ulkoasun eduksi katsominen

Osassa hauissa käytetään kriteerinä mainintaa ”moderni, nuorekas tyyli ja ulkoasu katsotaan eduksi”. Näissä hauissa on katsottu erityistä lisäarvoa valikoimaan tuovaksi tekijäksi kuvatun kaltainen tuote, sillä nuoret aikuiset on tunnistettu asiakasryhmänä tärkeäksi kehityskohteeksi. Kyseistä vaatimusta käytetään tarpeen mukaan monipuolisen ja laadukkaan valikoiman kehittämiseksi. Vaatimuksen arviointi tehdään aistinvaraisesti osana lisäarvotekijöiden arviointia.

Haut, joista voidaan ostaa useampia tuotteita

Joissakin hauissa on mainittu, että hausta voidaan ostaa useita tuotteita. Tarjottujen tuotteiden, ennustetun kysynnän ja valikoiman kokonaisuuden mahdollistaessa hausta voidaan ostaa useampia tuotteita. Joissakin hauissa on vielä spesifioitu asiaa tarkemmin: eri alueilta, tai eri rypälelajikkeista, tai alaoluttyypeistä, tai eri hintapisteistä. Tällä tarkoitetaan sitä, että hausta pyritään ostamaan näitä eri tekijöiden edustajia, välttämällä liiallista päällekkäisyyttä.

Katso lisätietoja tuotteiden tarjoamisesta [Alkon valikoimaanotto-ohjeesta](#).

Hakukokonaisuus erikoiserissä (klusteri)

Haut on ryhmitelty asiakaslähtöisiin hakukokonaisuuksiin, klustereihin. Ne perustuvat arvioituun asiakastarpeeseen sekä kokonaisuuden kiinnostavuuteen ja niissä haettava tuotelukumäärä vaihtelee. Klustereiden nimillä halutaan kiteyttää tuotteiden tarjoajille, millaista asiakaslähtöistä kantavaa teemaa kokonaisuudella halutaan palvella.